

Ruimte voor ambities

Voorstellen fase 2 & financiële doorkijk

CONCEPT

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Leeswijzer.....	4
2	Financiële doorkijk op hoofdlijnen.....	5
2.1	Wat weten we nu.....	5
2.2	Wat komt er nog op ons af	5
2.3	Wat hebben we nodig.....	7
3	Indeling voorstellen naar thema's	8
3.1	Uitgaven verlagen	8
3.2	Inkomsten verhogen	9
3.3	Totaal voorstellen in €.....	9
3.4	Conclusie	10
4	Toelichting voorstellen per programma	11
4.1	Veiligheid.....	11
4.2	Openbare ruimte.....	12
4.3	Economische structuur, toerisme en recreatie.....	14
4.4	Onderwijs en kinderopvang.....	16
4.5	Cultuur en sport	17
4.6	Sociaal domein	18
4.7	Duurzaamheid.....	25
4.8	Ruimtelijke ontwikkelingen en wonen.....	26
4.9	Dienstverlening	28
4.10	Bestuur en organisatie	29
4.11	Gemeentefinanciën.....	31
5	Bijlage	32
5.1	Schematisch overzicht voorstellen	32

Februari 2025

1 Inleiding

Ruimte voor ambities is de benaming van het proces om te komen tot enerzijds besparing op de uitgaven en anderzijds verhoging van inkomsten. Met als belangrijkste doelen om 1; het toekomstig begrotingstekort te dichten en 2; ruimte te creëren voor noodzakelijke dan wel wenselijk geachte (financiële) ambities.

Ruimte voor ambities fase 1 is ingezet bij het opstellen van de begroting 2025-2028 en heeft geresulteerd in structurele ombuigingen ter hoogte van circa € 700.000, welke met name op de interne organisatie gericht waren. Deze opbrengst heeft ervoor gezorgd dat het begrotingstekort is teruggedrongen en maakte het mede mogelijk om de belangrijkste speerpunten van de raad te verwerken in de meerjarenbegroting. Het ging daarbij om investeringen voor het Zwembad, het MFA in Ottersum en een uitbreiding van het investeringskrediet voor de Verbindingsweg.

De begrotingsruimte die er was in de begroting voor het jaar 2025 heeft ertoe geleid dat we konden voldoen aan de belangrijkste criteria van de provinciaal toezichthouder (minimaal een structureel sluitende begroting voor de eerste of de laatste jaarschijf van de 4-jarige begrotingscyclus). Dit gaf de organisatie tijd om het traject ruimte voor ambities op te delen in fases en richting de voorjaarsnota 2025 aanvullende voorstellen te doen. Deze voorstellen zijn meer van invloed op externe factoren en belanghebbenden.

1.1 AANLEIDING

Ruimte voor ambities fase 2 is een vervolg op het traject ruimte voor ambities fase 1. De directe aanleiding voor het vervolg op fase 1 is het verwachte begrotingstekort voor de jaren 2028 en verder. Er dienen verdergaande keuzes gemaakt te worden om uitgaven te verminderen en inkomsten te verhogen, om de toekomstige begroting sluitend te maken.

1.2 DOEL

Het hoofddoel van dit document is inzicht te geven in de voorstellen van ruimte voor ambities fase 2. Om de potentiële omvang van de voorstellen in het juiste perspectief te kunnen plaatsen is er tevens een doorkijk gemaakt naar het te verwachte begrotingstekort in 2028 en verder.

Uiteindelijk is het document een hulpmiddel voor het college om keuzes en afwegingen te maken richting de voorjaarsnota, welke vertaald worden in de begroting 2026-2029.

1.3 LEESWIJZER

In dit document wordt specifiek ingegaan op de voorstellen van ruimte voor ambities fase 2. In de bijlage, hoofdstuk 5, zijn deze voorstellen voor zowel de uitgaven als de inkomstenkant per programma in een tabel in detail weergegeven. In hoofdstuk 4 worden de voorstellen tekstueel per programma onderbouwd en verder geduid. De voorstellen zijn in hoofdstuk 3 geclusterd naar thema's, wat een beschouwing op hoofdlijnen mogelijk maakt. In hoofdstuk 2 wordt de relatie gelegd tussen enerzijds de financiële behoefte en anderzijds de potentiële omvang van de gedane voorstellen.

2 Financiële doorkijk op hoofdlijnen

Alvorens de voorstellen tot het verminderen van uitgaven dan wel het verhogen van de inkomsten behandeld worden, zowel op thema's als in detail, geven we in dit hoofdstuk een financiële doorkijk op hoofdlijnen. Waar staan we nu, wat komt er (vermoedelijk) nog op ons af en wat hebben we dus (minimaal) nodig om het begrotingstekort te dichten richting 2028 en verder.

2.1 WAT WETEN WE NU

De meerjarenbegroting 2025-2028 liet kleine structurele tekorten voor 2026 (€ 127.000) en 2027 (€ 76.000) zien. Dit tekort nam toe in 2028 tot € 755.000. Naar aanleiding van structurele bijstellingen uit de 2^e trimesterrapportage 2024, welke met name veroorzaakt werden door de septembercirculaire werden de structurele tekorten voor 2026 en 2027 omgebogen naar kleine positieve saldi. Voor 2028 liep het tekort verder op tot € 962.000.

Aan het eind van 2024 werd de decembercirculaire ontvangen, waarin een positieve correctie op de algemene uitkering werd doorgevoerd. Hierover is een memo naar de raad gestuurd en in het audit comité besproken. De decembercirculaire had op alle jaren een positief effect, in 2028 van € 162.000. Dit zorgt ervoor dat het in de administratie verwerkte begrotingstekort voor 2028 nu € 800.000 bedraagt.

Stand begroting na 2 ^e trimesterrapportage 2024 en decembercirculaire 2024				
Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Stand begroting 2 ^e trimesterrapportage	€5.388.000	€1.032.000	€95.000	€-962.000
Effect decembercirculaire	€78.000	€72.000	€118.000	€162.000
Stand meerjarenbegroting	€5.466.000	€1.104.000	€213.000	€-800.000

De positieve saldi in 2025 en 2026 worden grotendeels veroorzaakt door incidentele baten uit de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Deze inkomsten tellen niet mee in de beoordeling van het structurele (werkelijke) tekort, zoals gerapporteerd moet worden aan de provinciaal toezichthouder.

2.2 WAT KOMT ER NOG OP ONS AF

Zoals bij de 2^e trimesterrapportage 2024 gemeld bestaat er nog altijd onduidelijkheid over de fasering en het werkelijk bekrachtigen van de korting op de algemene uitkering die ons boven het hoofd hangt. Voor de korting ontvangen we tot op heden nog een suppletie, deze zal in de toekomst afgebouwd worden/verdwijnen, wanneer dit precies plaatsvindt is onduidelijk. Om hierop te anticiperen hebben we de komende jaren in de meerjarenbegroting 2025-2028 alvast een deel van de korting verwerkt. Het restant van de nog te verwerken korting na boekjaar 2028 is € 1,4 miljoen.

Daarnaast zijn er nog een aantal ontwikkelingen waarvan we nu al op hoofdlijnen weten dat deze van structurele invloed gaan zijn op ons saldo. De belangrijkste worden hier genoemd, dit betreft een niet limitatieve opsomming, welke aan verandering onderhevig is en te zijner tijd vanzelfsprekend nog via de reguliere P&C documenten ter goedkeuring aan college en raad zal worden voorgelegd. Een en ander is uitsluitend bedoeld om een inschatting te kunnen maken van de benodigde ruimte die vrijgespeeld dient te worden om, naast het bekende tekort, ook hieraan tegemoet te kunnen komen.

Overzicht nog te verwachten en nog niet vertaalde kosten		
Ontwikkeling	Toelichting	Bedrag
GGD	De veiligheidsregio heeft onlangs te kennen gegeven dat de structurele bijdrage voor de GGD zorg omhoog gaat.	€125.000-€150.000
RUD	De regionale uitvoeringsdienst zit in een transitie van netwerkorganisatie naar zelfstandige entiteit. Hiervoor zijn naar verwachting extra structurele middelen nodig. In de begroting 2025-2028 is hiervoor reeds een structureel bedrag van € 100.000 opgenomen, het is de vraag of dit toereikend zal zijn. De komende maanden komt hier meer duidelijkheid over.	€50.000-€150.000
ICT	De ontwikkeling naar applicaties in de Cloud leidt tot een verhoging van de lasten. Daarnaast zijn er recent een aantal aanbestedingen geweest van grote applicaties (participatie/financiën) welke leiden tot structureel meer jaarlijkse kosten.	€125.000-€150.000
Jeugd & WMO	De MGR gaat vanaf 2026 nieuwe inkoopafspraken maken met zorgaanbieders (jeugd en later ook wmo). Onderdeel hiervan is een actualisatie van de tarieven, deze bleken te laag na onderzoek. Dit heeft een grote impact op de kosten, naar verwachting gaan deze met circa 10% toenemen.	€400.000-€500.000
De Ratel	Als wens vanuit de Raad en wat ook blijkt uit het meest recente IHP zal voor basisschol de Ratel nieuwbouw, dan wel grondige renovatie van het huidige gebouw moeten plaatsvinden de komende jaren. Dit leidt tot een miljoeneninvestering, waarvan de afschrijvingslasten drukken op de begroting.	€100.000-€150.000
Algemene autonome ontwikkelingen	In iedere begrotingsronde zitten autonome ontwikkelingen op basis van indexaties, prijsstijgingen, contractuele afspraken, wettelijke verplichtingen etc. waar we geen keuze in hebben.	€400.000-€500.000
Totaal		€1.200.000-€1.600.000

2.3 WAT HEBBEN WE NODIG

Op basis van het voorgaande kunnen we een drietal elementen onderscheiden die gezamenlijk zorgen voor een totaalinzicht in het te overbruggen tekort.

Ten eerste het reeds bekende en verwerkte begrotingstekort van € 800.000. Ten tweede het nog niet verwerkte deel van de korting op de algemene uitkering van € 1.400.000. En ten derde een aantal ontwikkelingen die nog op ons afkomen de komende jaar(en) met een verwachte impact van circa € 1.200.000-€ 1.600.000

In totaliteit leidt dit tot een verwacht tekort van € 3.400.000 tot € 3.800.000.

Dit is een forse opgave, welke vraagt om het maken van stevige keuzes.

Deze inschatting is gebaseerd op de wetenschap van nu, wanneer het Rijk met nieuwe informatie komt over de effectuering van de korting op de algemene uitkering, of andere structurele bijstellingen doet, bijvoorbeeld om jeugdzorg tekorten te compenseren dan passen we onze cijfers hierop aan en kunnen keuzes heroverwogen worden.

Recent is het onderzoek en bijbehorende advies gepresenteerd van de commissie van Ark naar de uitvoering van de hervormingsagenda rondom de jeugdzorg. Zij doen stevige aanbevelingen richting het Rijk om extra financiële middelen beschikbaar te stellen aan gemeenten om uitvoering te geven aan de jeugdzorg. Op dit moment is het afwachten of het Rijk deze aanbevelingen over gaat nemen, hier zal de richting de voorjaarsnota van het Rijk hopelijk meer duidelijkheid over komen. Een dergelijke compensatie helpt ons in het verder verkleinen van het begrotingstekort, echter zal niet toereikend zijn om het gehele tekort te dichten.

We mogen er nu niet vanuit gaan, of hopen dat het Rijk voor de Jeugdzorg met compensatie komt of aanpassingen doet aan de korting op de algemene uitkering. Derhalve gaan we uit van onze eigen kracht en oplossend vermogen teneinde het financiële huishoudboekje van onze gemeente op orde te maken en te houden.

3 Indeling voorstellen naar thema's

In dit hoofdstuk zijn de voorstellen geclusterd naar een aantal hoofdthema's. Aan de uitgavenkant kunnen we een vijf thema's onderscheiden, aan de inkomstenkant gaat het om een tweetal thema's. De clustering naar thema draagt bij aan een discussie/afweging op hoofdlijnen.

3.1 UITGAVEN VERLAGEN

Wanneer we de gedane voorstellen aan de uitgavenkant samenvatten naar organisatiebrede thema's kunnen we grofweg een vijftal onderwerpen onderscheiden. In hoofdstuk 4 zijn hiervan de onderliggende details uitgewerkt.

Voorstellen t.b.v. verlagen uitgaven indeling naar thema's		
Thema	Inhoud	Bedrag
Onderhoud buitenruimte	Het onderhoudsniveau van de buitenruimte kan verlaagd worden. Dit uit zich in minder onderhoudswerkzaamheden, maaien, plantsoenen, herstel van wegen, bermen, etc.	€ 400.000-€ 500.000
Evenementen en economie	Geen ondersteuning aan evenementen en centrummanagement, minder tot geen ondersteuning aan economische activiteiten of initiatieven.	€ 100.000-€ 150.000
Sport, Kunst en Cultuur	Bijdrage combinatiefunctionaris afschaffen, minder budget voor monumenten/kunst, regionale omroep en subsidies op dit vlak.	€125.000-€175.000
Sociaal domein	Het schrappen of verlagen van diverse regelingen aangaande individuele inkomenstoeslag, versoberen minimaregelingen, minder inzet kwaliteitsmedewerkers, minder budget voor wijk- en dorpsraden, verlagen subsidies aan verenigingen, versoberen bijzondere bijstand.	€ 500.000-€ 600.000
Bestuur en organisatie	Minder ondersteuning van communicatie, minder communicatie uitingen, minder focus op data gedreven werken, in de toekomst minder wethouders, minder griffie ondersteuning, minder budget rekenkamer.	€200.000-€300.000
Totaal		€1.325.000-€1.725.000

De benoemde besparingen aan de uitgavenkant worden gerealiseerd indien nagenoeg alle gedane voorstellen ingezet worden.

3.2 INKOMSTEN VERHOGEN

Aan de inkomsten kant zijn er een tweetal grote thema's te onderscheiden.

Voorstellen t.b.v. verhogen inkomsten indeling naar thema's		
Thema	Inhoud	Bedrag
Toeristenbelasting	Het (stapsgewijs) verhogen van de toeristenbelasting tot het landelijk gemiddelde.	€ 1.750.000-€1.850.000
OZB-belasting woningen	Het stapsgewijs verhogen van de OZB-belasting op woningen tot het Limburgs gemiddelde.	€ 700.000-€ 800.000
OZB-belasting niet woningen	Het stapsgewijs verhogen van de OZB-belasting op niet woningen (zowel gebruiker als eigenaar) tot het Limburgs gemiddelde.	€1.200.000-€1.300.000
Totaal		€3.650.000-€3.950.000

De benoemde mogelijkheden voor het verhogen van de inkomsten bieden ruimte om gefaseerde tariefsverhogingen door te voeren.

3.3 TOTAAL VOORSTELLEN IN €

De totale bandbreedte van de voorstellen tot verlaging van de uitgaven dan wel het verhogen van de inkomsten is hieronder weergegeven.

Overzicht totaal bandbreedte voorstellen verlagen uitgaven, verhogen inkomsten				
	2026	2027	2028	2029
Verhogen inkomsten	€3.382.000	€3.332.000	€3.382.000	€3.382.000
Verlagen uitgaven	€1.594.000	€1.749.000	€1.768.000	€1.768.000
Totaal	€5.426.000	€5.581.000	€5.600.000	€5.600.000

Hierbij dient opgemerkt te worden dat grotendeels de maximale besparing op de uitgaven dan wel de maximale verhoging van de inkomsten van het betreffende voorstel is opgenomen voor de eerste jaarschijf (2026). Waarbij deze vervolgens zijn doorgetrokken over de verschillende jaarschijven. Een afzwakking van de maatregelen dan wel een gefaseerde invoering van de keuzes leidt vanzelfsprekend tot een gematigder beeld. Gemakshalve zijn de bedragen in totaal opgeteld. Bij sommige voorstellen is er echter sprake van keuzeopties (of/of), derhalve valt de maximale totale verlaging van uitgaven lager uit.

3.4 CONCLUSIE

Het te overbruggen tekort is ingeschat op gemiddeld € 3.600.000. Er liggen voorstellen voor circa € 5.600.000. Dit betekent dat er een keuzeruimte is van circa € 2.000.000. Voor dit bedrag kunnen er, bij gelijkblijvende omstandigheden, concessies gedaan worden in het verhogen van de inkomsten/belastingen dan wel in het besparen op de uitgaven/voorzieningenniveau.

De keuzeruimte biedt ook opties tot een gefaseerde invoering van maatregelen, bijvoorbeeld stapsgewijs verhogen van tarieven, dan wel stapsgewijze afbouw van voorzieningen. Wanneer in de tussentijd een positiever financieel beeld ontstaat kan hier alsnog op geanticipeerd worden.

Deze denkrichting sluit aan bij het advies van de VNG om niet direct onomkeerbare keuzes te maken, die eenmaal geëffectueerd mogelijk niet meer of moeilijk teruggedraaid kunnen worden. De onomkeerbaarheid van keuzes kan een afweging/criteria zijn in de besluitvorming.

CONCEPT

4 Toelichting voorstellen per programma

In dit hoofdstuk worden de onderliggende voorstellen per programma in detail toegelicht en verder geduid waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de uitgaven en inkomstenkant (indien van toepassing).

4.1 VEILIGHEID

Uitgaven verminderen

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
26.2	Aanpassen FTE BOA van 3,28 naar 2,0 FTE	€ 70.000

De minimale boa-inzet is niet te bepalen. Gemeenten zijn verplicht om ‘adequaat’ toezicht te houden – een breed interpreteerbaar en rekbaar begrip. Een capaciteitsnorm om aan deze plicht te voldoen, zoals we die wel kennen bij bijvoorbeeld het aantal wijkagenten (1 op de 5000 inwoners regionale eenheid), bestaat niet als het gaat om de boa-capaciteit van gemeenten.

Uit een recentelijk onderzoek naar toezicht en handhaving bij 18 diverse gemeenten in Nederland blijkt dan ook dat er grote verschillen zitten als het gaat om de capaciteit van boa's. Opvallend is dat de beschikbare capaciteit niet alleen verschilt wanneer het inwoneraantal uiteenloopt, maar dat er ook verschillen bestaan tussen gemeenten met een vergelijkbaar aantal inwoners. Zo zijn er twee gemeenten met +/- 57.000 inwoners waarvan er één een boa-capaciteit heeft van 7 fte, en één van 14 fte. Het bepalen van de minimale omvang van de boa-capaciteit is dus een (politieke) keuze van een gemeente en afhankelijk van de prioriteit die zij geeft aan haar handhavingstaak.

De keuze bestaat om de boa-capaciteit terug te brengen; van drie fte naar twee fte.

We zien dat het werk van de boa's toeneemt, mede vanwege een terugtrekkende beweging van politie. Regionaal zijn hierover al vaker zorgen over geuit. Op het moment dat de boa-capaciteit zal worden teruggebracht, is het uiteraard het gevolg dat er keuzes zullen moeten worden gemaakt welke taken we in niet of minder zullen gaan uitvoeren. Daarnaast ontstaan er frictiekosten, omdat de gemeente op dit moment 3 medewerkers in dienst heeft.

Inkomsten verhogen

Er zijn vooralsnog geen voorstellen ten behoeve van het verhogen van de inkomsten binnen dit programma.

4.2 OPENBARE RUIMTE

Uitgaven verminderen

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
13.1	Technische staat van openbare ruimte naar beneden bijstellen van B naar C niveau.	€ 100.000

Op dit moment onderhouden we de openbare ruimte veelal op basis van de meetlat Integraliteit gedifferentieerd per structuurgebied, wegenbeheerplan en het vastgestelde groenbeleidsplan. We benaderen het beheer en onderhoud van de openbare ruimte op basis van beeldkwaliteit. Het eindbeeld staat bij de beeldkwaliteit centraal, waarbij de uitstraling en kwaliteit eenduidig zijn vastgelegd in de meetlat. Het onderhoud van de openbare ruimte is te verdelen in 4 niveaus (A (hoog niveau), B (basisniveau) en C (laag niveau) en D (slecht niveau). Op dit moment wordt de openbare ruimte onderhouden op B niveau. Een optie is om dit naar C niveau bij te stellen. We hebben gekozen voor niveau B (basisniveau) als beeldkwaliteit. Dit niveau staat voor een goed onderhouden openbare ruimte, waarbij regelmatig onderhoud wordt uitgevoerd om een net en veilig beeld te behouden.

Een optie is om het onderhoud naar niveau C bij te stellen. Dit niveau staat voor een minimumonderhoud, waarbij minder vaak onderhoud plaatsvindt en een lager kwaliteitsniveau wordt geaccepteerd. Dit levert enerzijds een reductie van 30% in de frequentie van onderhoudsactiviteiten op, een kostenbesparing van 30%. Het verlagen van het onderhoudsniveau naar C kan op korte en lange termijn verschillende gevolgen hebben, zowel voor de kwaliteit van de omgeving als financieel. Denk aan: verhoogde herstelkosten (versnelde slijtage en schade aan infra en groenvoorzieningen), financiële gevolgen voor de begroting van INTOS, kwaliteitsvermindering (achteruitgang esthetische en functionele kwaliteit openbare ruimte), toename veiligheidsrisico's (bijv. slechter onderhoud van trottoirs en paden), negatieve gevolgen voor biodiversiteit, minder aantrekkelijk en veilig openbaar winkelgebied.

Alle voorstellen hebben financiële gevolgen voor INTOS/Buitenwerk en moeten nader onderzocht worden

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
	Stoppen met indexatie bestek Buitenwerk	€ 50.000

Ander scenario (1): het handhaven van de huidige middelen, zonder verhoging ondanks de uitbreidingen. Wel passen we het contract van INTOS aan. De aanpassingen omvatten: nieuwe afspraken over indexatie (stopzetten indexatie bestek kan leiden tot besparing € 50.000 per jaar), afspraken over uitbreidingen (werkzaamheden nieuw areaal dient gedekt te worden uit budget bestaand bestek).

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
	Maaibeheer onderbrengen bij Buitenwerk	€ 50.000

Het onderbrengen van maaierwerkzaamheden in het buitengebied en groenvakken groter dan 500m² bij INTOS levert een besparing op van circa € 50.000, - per jaar, er zal eenmalig een maaivoertuig aangeschaft moeten worden. Daarnaast kunnen initiatieven voor het adopteren van buitenruimte door inwoners omarmd worden en afspraken maken over welk onderhoudsniveau waar van toepassing is. Het is daarom belangrijk dat er een nieuw contract komt waarin de financiën en afspraken over kwaliteit duidelijk zijn vastgelegd. NB: het stopzetten van de jaarlijkse indexatie heeft gevolgen voor de exploitatie van INTOS.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
13.1	Minimaal technisch onderhoud uitvoeren de komende 4 jaar	€ 250.000

Ander scenario (2): minimaal technisch onderhoud uitvoeren aan lokale wegen in de komende vier jaar (verlagen naar niveau D). De besparingen zijn tijdelijk en kunnen leiden tot grotere kosten op de lange termijn (reparaties zullen hoger uitvallen, dan wanneer wij het hadden bijgehouden). Daarnaast nemen risico's zoals ongevallen, verkeers- en mobiliteitsproblemen en aansprakelijkheidskosten (naar aanleiding van schades en ongevallen) toe.

Inkomsten verhogen

Er zijn vooralsnog geen voorstellen ten behoeve van het verhogen van de inkomsten binnen dit programma.

4.3 ECONOMISCHE STRUCTUUR, TOERISME EN RECREATIE

Uitgaven verminderen

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
12.1	Scenario geen ondersteuning evenementen	€ 78.000

Op verschillende manieren ondersteunen we evenementenorganisatoren bij het organiseren van een evenement. Onder andere door (via Buitenwerk) het ter beschikking stellen van dranghekken, omleidingsborden, hand en spandiensten, aggregaat, ophalen afval, enzovoort. Ook hebben we waterpunten en stroomkasten op de evenemententerreinen waar gratis gebruik van gemaakt kan worden. Het vastrecht van de stroomkasten is per 2025 van groot naar klein gebruik gegaan. Een stroomkast met een grote aansluiting kostte circa € 3.000 per kast per jaar aan vastrecht.

De diensten van Buitenwerk zijn onderdeel van het totale INTOS-contract. Buitenwerk heeft € 78.000 per jaar voor evenementen. Er wordt veel gebruik gemaakt van de diensten vanuit de gemeente, kosteloos. Het schrappen van deze dienst betekent een extra belasting voor de vrijwillige organisaties (op menskracht en budget). Daarnaast heeft het wegvallen van de gemeentelijke bijdrage gevolgen voor de INTOS-organisatie. Er ontstaat een gat in de INTOS-exploitatie, tenzij (vrijwillige) organisaties direct een vergoeding aan INTOS gaan betalen. Het volledig dekken van € 78.000 door organisaties is verre van realistisch.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
8.1	Verlagen bijdrage centrummanagement	€ 10.000

Het vitaal en bruisend houden van het winkelgebied vraagt continu aandacht. Het centrummanagement draagt in belangrijke mate bij aan de realisatie van het uitvoeringsplan van de centrumvisie. Ook draagt het centrummanagement bij aan het tegengaan en voorkomen van leegstand en doorontwikkeling van de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) met allerlei activiteiten. Een beperking van de financiële bijdrage van de gemeente vanaf 2026 is denkbaar, mits de BIZ-leden meer bijdragen en/of BIZ-vastgoed wordt opgericht. Onze bijdrage zou vanaf 2026 uit gedachte van cofinanciering 50% van de kosten van het centrummanagement kunnen bedragen (een reductie van € 10.000, - ten opzichte van de huidige € 20.000, -).

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
8.3	Stoppen dinsdagmarkt	€ 3.000

We organiseren op dit moment twee markten per week (op zaterdag en dinsdag). Op de dinsdagmarkt staan nauwelijks meer kramen. De ondernemers die er staan kunnen via een standplaatsvergunning de mogelijkheid krijgen om (eventueel op een andere plek) alsnog te blijven staan maar dan niet onder de noemer van markt. Jaarlijks kost de ambtelijke inzet op dinsdagmarkt ons € 3.000, -.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
30.13	Vrijvallen structureel werkbudget economie	€ 42.000

Voor zover geen verplichtingen zijn aangegaan, zou besloten kunnen worden om het werkbudget economie te verlagen of op te heffen.

Inkomsten verhogen

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
1.1b1	Verhoging toeristenbelasting naar gemiddelde Nederland	€ 1.817.000

Er bestaan geen wettelijke kaders voor de hoogte van de tarieven van de toeristenbelasting.

Er zijn allerlei variaties mogelijk. Binnen bepaalde grenzen zal de hoogte van de toeristenbelasting niet van invloed zijn op de keuze van toeristen om Gennep wel of niet te bezoeken. Dit geldt met name voor de duurdere recreatiemogelijkheden. Voor campings en B&B's is de impact naar verwachting groter.

In 2024 was het hoge tarief voor de toeristenbelasting in Gennep € 1,90 per persoon per nacht (hotels, bungalows). Het lage tarief was € 1,30 per persoon per nacht (campings). Wanneer we kijken naar het landelijk gewogen gemiddelde (op basis van aantal inwoners per gemeente), laat dit tarieven zien van € 3,74 (hoog) en € 1,90 (laag). Jaarlijks realiseren we in Gennep circa 940.000 overnachtingen in het hoge tarief, en 140.000 overnachtingen in het lage tarief.

Dit maakt dat indien de toeristenbelasting in Gennep verhoogd wordt naar het landelijk gemiddelde er een potentiële stijging van de inkomsten mogelijk is van circa € 1.817.000.

Het gewogen Limburgs gemiddelde laat lagere tarieven zien, te weten € 2,32 (hoog) en € 1,52 (laag). Een verhoging naar deze tarieven leidt tot een potentiële meeropbrengst van circa € 426.000. Dit is beduidend minder dan het landelijk gemiddelde.

De verhoging van de tarieven leidt niet tot hogere lasten, tenzij er een stijging plaatsvindt in het aantal ingediende bezwaren. Risico is dat de opbrengsten sterk afhankelijk zijn van autonome ontwikkelingen. Wanneer zich in de toekomst nieuwe gebeurtenissen voordoen (zoals de Corona-periode) kunnen de geraamde opbrengsten onverwacht niet worden gehaald, zonder dat daar compensatie vanuit het Rijk te verwachten is.

4.4 ONDERWIJS EN KINDEROPVANG

Uitgaven verminderen

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
20.1/2/3	Meer ondersteuning in het speciaal onderwijs (meer remedial teaching)	€ 40.000

Inkomsten verhogen

Er zijn vooralsnog geen voorstellen ten behoeve van het verhogen van de inkomsten binnen dit programma.

CONCEPT

4.5 CULTUUR EN SPORT

Uitgaven verminderen

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
29.2	Besparing budget monumenten i.v.m. onder uitputting	€ 5.000

In het verleden is weinig beroep gedaan op het budget monumenten. Derhalve is het voorstel om het budget te verlagen van € 15.000 naar € 10.000 met plafond van € 5.000 per aanvraag.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
29.6	Heroverwegen commissie kunst in de openbare ruimte	€ 8.000

De adviescommissie beeldende kunst en cultuurhistorie adviseert over aanvragen die binnenkomen voor het fonds voor kunst en cultuurhistorie in de openbare ruimte. Zij adviseert over de artistieke waarde van het kunstwerk, locatie en uitvoering. Daarnaast ondersteunt zij bij het opstellen van kunstopdrachten voor kunstwerken die de gemeente zelf wenst te realiseren. De leden van de commissie zetten hun netwerk in om kunstenaars te bereiken. De commissie vult de gemeente aan in kennis over hedendaagse kunst en kunstenaars. Het opheffen van de commissie levert € 8.000 op.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
30.13	Vrijvallen budget combinatiefunctionaris	€ 124.000

Voor zover geen verplichtingen zijn aangegaan, zou besloten kunnen worden om het budget combinatiefunctionaris te verlagen of op te heffen.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
16.3	Bijdrage regionale omroep	€ 11.000

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
11.2	Schrappen/verlagen bedrag leden (jeugd en volwassenen) sport en cultuur	€ 15.000

Inkomsten verhogen

Er zijn vooralsnog geen voorstellen ten behoeve van het verhogen van de inkomsten binnen dit programma.

4.6 SOCIAAL DOMEIN

Uitgaven verminderen

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
19.2	Gefaseerd afschaffen wijk- en dorpsbudgetten	€ 45.500

Elke dorp of wijk heeft een dorps- of wijkraad. Deze raad heeft het doel om de belangen van de inwoners van een bepaalde dorp of wijk te behartigen. In de gemeente Gennep zijn er op dit moment zeven wijkraden actief om de belangen van inwoners te behartigen. Zij organiseren activiteiten voor de jeugd, volwassenen en ouderen en zorgen daarmee voor een goede verbinding binnen de wijk of het dorp. Ook zorgen zij voor een goede communicatie binnen de wijk, middels een wijkblad en social media. Ze pakken knelpunten binnen de buurt op en zijn ondersteunend in de uitvoering van het OMO-beleid, waarbij we insteken op eigen kracht van de inwoners in een inclusieve samenleving. Elke wijk of kern heeft een budget van € 6.500, - per jaar beschikbaar. Het bijstellen dan wel afschaffen van het budget, stapsgewijs van 75% naar 50%, van 50% naar 0% per jaar, levert een besparing van € 22.750 (bij halvering budget) of € 45.500 (bij volledige afschaffing) per jaar op. Indien de dorps- en wijkraden geen alternatieven vinden voor het budget kan dit invloed hebben op de activiteiten die worden georganiseerd op het gebied van het sociale domein.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
21.1	Stoppen met individuele vergoeding mobiliteit jeugd	€ 6.000

De gemeenten zijn bij de overgang van de Awbz naar Wmo (in 2015) wettelijk verantwoordelijk geworden voor het regelen van collectief vervoer. De individuele vervoerskostenvergoeding (gemiddeld € 183 per inwoner per kwartaal) is bedoeld voor mensen die nog thuis wonen en problemen ervaren op het gebied van zelfredzaamheid en participatie waardoor het hen niet lukt om met de collectieve vervoersvoorziening/regiotaxi te reizen. Van de twaalf inwoners die deze tegemoetkoming ontvangen, hebben tien inwoners een alternatieve oplossing (een regiotaxipas, GPK of aanpassing van de auto). Er is op dit moment sprake van 'overcompensatie'. Derhalve stellen we voor om de individuele vergoeding af te schaffen

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
21.2	Stoppen met bijzondere toegang jeugd (segment 1)	€ 12.000

De meest zware vormen van jeugdhulp worden via de regionale inkoop jeugd ingekocht (MGR). Voor de producten in Segment 1 Opname vervangende behandeling en behandeling met verblijf wordt gewerkt met een speciale toegang. In deze toegang worden de door de consulten en derde verwijzers doorverwezen casussen opnieuw beoordeeld voor passendheid voor de hulp die in Segment 1 wordt verstrekt. Deze toegang is onlosmakelijk verbonden aan de ingekochte producten binnen segment 1 en kan dus ook niet los van elkaar worden gezien. De zorg die binnen Segment 1 geleverd wordt is complex. Als Gennep uit de toegang stapt, dienen we dit zelf aan te besteden, hetgeen tijd, expertise en budget kost. De kosten voor bijzondere toegang is € 12.000. De zorgkosten in Segment 1 zijn ongeveer € 400.000 per jaar.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
21.6	Minder inzet kwaliteitsmedewerkers WMO i.v.m. inzet Zorgned	€ 60.000

Op dit moment hebben we twee kwaliteitsmedewerkers Wmo (1,6 fte). Zij zijn de inhoudelijk specialist op het gebied van Wmo, overkoepelend is er een juridisch kwaliteitsmedewerker. Door een efficiëncyslag middels het werken met een nieuw regiesysteem (Zorgned) zien we dat er minder een beroep wordt gedaan op de kwaliteitsmedewerkers voor toetsingen en het maken van beschikkingen. Daarnaast heeft de toekomstige invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage voor hulp bij het huishouden effect op (de behandeling van) het aantal aanvragen. De verandering van de inzet levert een besparing oplopend van € 30.000 tot € 60.000 op.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
21.11	Diagnostisch onderzoek goedkoper	€ 7.500

Grote delen van bepaalde onderzoeken zijn (vanuit aanbestede zorg) soms onnodig duur. Uit de praktijk blijkt dat aanbestede zorg bij een bepaalde indicatie soms wel een paar duizend euro meer kan kosten dan wanneer een alternatieve aanbieder (die ook voldoet aan de kwaliteitseisen) dit uitvoert. Op casusniveau zal de afweging moeten worden gemaakt of enkelvoudige diagnostiek passend is. Indien ja, dan kan dit enkelvoudig worden ingezet. Indien er een vermoeden bestaat dat behandeling zal volgen, dan is het wenselijk om dit via de behandelende zorgaanbieder te laten lopen, omdat het risico bestaat dat deze aanbieder het diagnostiek traject nog eens over gaat doen. Als we voor vereenvoudiging gaan en indicaties door middel PGB verstrekken, wijken we af van regionaal beleid (dit kan). Via PGB vindt daarentegen een toetsing op kwaliteitseisen plaats. De besparing levert € 7.500 per jaar op.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
	Meer pools met scootmobielen/driewielfietsen etc. in kernen	n.t.b.

Vanuit de Wmo 2015 is bepaald dat de gemeente inwoners dient te compenseren als zij niet in aanvaardbare mate kunnen participeren en/of niet zelfredzaam genoeg zijn. Na onderzoek kan blijken dat er behoefte is aan een vervoersvoorziening/hulpmiddel. Als zij op basis van de Wmo een melding doen, en dit leidt tot een aanvraag, zien we een trend in vervoersmiddelen de afgelopen jaren: driewielfietsen, rolstoelen, scootmobielen, duofietsen, moeder-kindfietsen, enzovoort.

We willen meer sturen op algemene/collectieve voorzieningen. Denk aan de inzet van de Wensbus en een duofiets. Het opzetten van een hulpmiddelenpool (scootmobielen, driewielen, etc.) – als algemene voorziening – draagt bij aan het welzijn van onze inwoners en leefbaarheid van onze kernen. Op basis van het aantal inwoners van een vergelijkbare gemeente is berekend dat ongeveer een derde van de hulpvragen kan worden opgevangen met de hulpmiddelenpool in plaats van een individuele voorziening. Zie hiervoor het NCOD-onderzoek.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
22.8a	Verlagen minimanorm naar 101%	€ 60.000

In augustus 2023 is het minimabeleid herijkt. In de nieuwe beleidsregels zijn de regelingen gegroepeerd en is er ruimte gemaakt voor maatwerk (hardheidsclausules). De huidige beleidsregels minimabeleid, die per 1 januari 2024 in werking zijn getreden, bestaan uit verschillende regelingen voor zowel kinderen (sporten, culturele activiteiten, schoolspullen, kledingpakketten, zwemvaardigheid) als voor volwassenen (sportieve en culturele activiteiten, kledingdag).

Tot de doelgroep van het minimabeleid behoren inwoners met een laag inkomen, waarbij een laag inkomen is gedefinieerd als: “het in aanmerking te nemen inkomen is gedurende de referteperiode niet hoger dan 120 procent van de toepasselijke bijstandsnorm” en referteperiode is gedefinieerd als: “periode van drie maanden voorafgaand aan de datum van aanvraag”.

Een optie is om de minimanorm te verlagen naar bijvoorbeeld 110%, 105% of 101%.

700 particuliere huishoudens behoren ten minste 1 jaar tot 120% van de bijstandsnorm. Dit betreft 1100 personen (6,6%), waarvan 200 minderjarige kinderen. 500 particuliere huishoudens behoren tot 110%. Dit betreft 900 personen (5,2%), waarvan 200 minderjarige kinderen. 400 particuliere huishoudens (6%) behoren tot 105%. Dit betreft 700 personen (4,2%), waarvan 100 minderjarige kinderen. 400 particuliere huishoudens behoren tot 101%. Dit betreft 600 (3,4%) personen, waarvan 100 minderjarige kinderen.

In 2023 zijn de totale kosten van de regelingen (bij 120% norm) € 132.000 geweest. Het verlagen van de norm levert afhankelijk van de % verlaging een besparing op: 110%: € 24.000, 105%: € 48.000 en 101%: € 60.000. Regio en aangrenzende gemeenten hanteren in principe een norm van 120%, met uitzondering van Mook en Middelaar 110%, Bergen 130% en Land van Cuijk 130%.

Een verlaging van de norm raakt een kwetsbare doelgroep. Deze doelgroep neemt naar verwachting toe, zoals uitgerekend door CPB (2023 was dit 4,8% en in 2024 5,7%).

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
22.8a	Schrappen regelingen sociaal domein	€ 127.500

De mogelijkheid om één of meerdere regelingen te schrappen of qua bedrag aan te passen.

Hieronder staan de opties per regeling:

- *Sporten en culturele activiteiten voor kinderen:* voor sport geldt een maximale vergoeding van € 255 per kalenderjaar per kind; voor cultuur een maximale vergoeding van € 455 per kalenderjaar per kind. Daarnaast is per regeling (sport en cultuur) maatwerk van € 125 mogelijk (dit bedrag komt boven op de maximale vergoeding). In 2023 zijn er 95 aanvragen behandeld. Aan 61 kinderen is het maximale bedrag inclusief maatwerk verstrekt. In totaal heeft dit in 2023: € 35.000 gekost. Het schrappen van de maatwerkregeling (€ 125) levert een besparing van circa € 7.600 op. Het halveren van de vergoedingen voor sport en cultuur (excl. maatwerk) levert een besparing van circa € 13.700 op. Het volledig schrappen van de regeling (incl. maatwerk) levert € 35.000 op.
- *Schoolspullen voor kinderen:* in 2023 zijn 158 aanvragen behandeld. Hiermee gepaarde kosten zijn: € 33.000 (gemiddeld € 208 per kind). Het halveren van de vergoeding levert een besparing van € 16.500 op. Het stopzetten levert € 33.000 op.
- *Kledingpakketten voor kinderen:* in 2023 zijn 130 pakketten (totaal zomer- en winterpakketten) toegekend. Een kind kan per jaar een zomer en winterpakket ontvangen, kosten per kind € 140 per jaar. Totale kosten (65 kinderen) waren circa € 9.200. Een budgethalving levert € 4.600 op.
- *Zwemvaardigheid kinderen:* deze regeling is ook voor kinderen met een beperking. Voor kinderen met een beperking kost de regeling € 1.575 per kind en voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen kost de regeling € 845 per kind. Totale kosten in 2023 waren: € 24.400. Een budgethalving levert € 12.200 op. NB: kosten voor diploma A zijn
- *Kledingdag voor volwassenen:* twee keer per jaar vindt een tweedehands kledingdag plaats. Zomer 2023 hebben we 149 pakketten en winter 2023 hebben we 176 pakketten verstrekt. Kosten van de organisatie zijn circa € 14.000 per jaar.
- *Sportieve en culturele activiteiten volwassenen:* de vergoeding bedraagt maximaal € 225 per persoon per kalenderjaar voor sport of € 425 voor cultuur. In 2023 zijn 47 aanvragen toegekend, totale kosten € 12.200 per jaar.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
22.8b	Individuele inkomenstoeslag norm verlagen 101%	€ 33.000
22.8b	Individuele inkomenstoeslag, toeslag verlagen	€ 13.000
22.8b	Individuele inkomenstoeslag, referteperiode verlengen van 3 naar 5 jaar	€

Vanuit de Participatiewet is de Individuele Inkomenstoeslag bedoeld als extraatje voor inwoners die lange tijd op een laag inkomen zijn aangewezen. Het is daarmee een wettelijke verplichting.

De norm (wat is een laag inkomen), referteperiode (hoeveel jaren een inwoner aangewezen is op een laag inkomen) en hoogte ervan worden echter door de gemeente vastgesteld.

De individuele inkomenstoeslag is momenteel beschikbaar voor inwoners die minimaal 3 jaar (referteperiode van 36 maanden) van een minimuminkomen hebben tot 110% van de geldende bijstandsnorm. Een individuele inkomenstoeslag wordt op aanvraag van een inwoner van 21 jaar of ouder doch jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd verleend en is een wettelijke verplichting van de gemeente, welke is vastgelegd in de Participatiewet ([artikel 36 lid 1 Participatiewet](#)).

De hoogte van de individuele inkomenstoeslag in 2024 is:

- Alleenstaande: € 475
- Alleenstaande ouder: € 605
- Gehuwden: € 665

In de afgelopen jaren waren tussen 130 en 150 toekenningen per jaar. Jaarlijkse kosten circa € 65.000.

Op dit moment is het aantal inwoners onder de minimanorm 110% langer dan 3-4 jaar circa 400 personen, waarvan 100 minderjarige kinderen. Er zijn meerdere scenario's mogelijk:

1. Norm veranderen
2. Toeslag (vergoeding) veranderen
3. Opnieuw bepalen wat wij een langdurig laag inkomen vinden

Ad 1: norm veranderen

De norm betreft momenteel 110% van de bijstandsnorm. Dit kan verlaagd worden. Regionaal wordt hier verschillend mee omgegaan, van 100% tot 120%. Het verlagen van de norm naar 105% levert een besparing van € 16.800 per jaar op. Het verlagen van de norm naar 101% levert een besparing van € 33.600 per jaar op.

Ad 2: hoogte toeslag veranderen

De toeslag kan verlaagd worden met bijvoorbeeld € 100, € 150 en € 175. De besparing bij een verlaging van het bedrag met € 100 is onder de huidige doelgroep: € 13.000.

Ad 3: opnieuw bepalen wat we een langdurig inkomen vinden

Er bestaat ook de mogelijkheid om de periode te verlengen, bijvoorbeeld naar 5 jaar. In de meeste gemeenten wordt de periode van 3 jaar gehanteerd.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
22.14	Afschaffen aanvullende draagkrachtregel bijzondere bijstand	€ 15.000

Onze gemeente hanteert een minimanorm van 120% van de bijstandsnorm. Bij vaststelling van de draagkracht voor bijzondere bijstand houdt de gemeente 35% van het inkomen aan dat hoger is dan 120% van de norm. Het inkomen boven 200% van de norm wordt volledig meegenomen bij de vaststelling van de draagkracht. Voorgesteld wordt om de aanvullende draagkrachtregeling te schrappen. Naar schatting levert dit een jaarlijkse besparing op van € 15.000, waarbij geen rekening is gehouden met de personeelskosten, zoals de jaarlijkse heronderzoeken.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
22.14	Vergoeding inrichtingskosten intrekken	€ 17.000

De mogelijkheid bestaat om de (inrichtings-)vergoeding huisvesting aan statushouders af te schaffen of te beperken (maximum € 750 per statushouder). In het geval van afschaffing kan dit een besparing van circa € 17.000,- opleveren. De vergoeding kan ook omgezet worden in leenbijstand, aflossing vindt plaats via lopende uitkering (het aflossingsdeel wordt ingehouden). NB1: in de praktijk komt het ook voor dat inwoners een inboedel ter overname krijgen, voor een minimaal bedrag, maar dat zij dit weigeren omdat zij liever nieuwe of andere spullen zouden willen hebben. NB2: nieuwe statushouders ontvangen de eerste maand huur om niet (zonder terugbetalingsverplichting). Daarnaast mogen zij een beroep doen op een GKB (gemeentelijke kredietbank) lening (€ 2.000 voor een alleenstaande (ouder) en € 3.000 voor een echtpaar), waarbij wij een borgstelling afgeven als zij dit niet terugbetalen

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
11.1	Korten en minder frequente indexatie subsidies verbonden partijen sociaal domein, sport, kunst en cultuur, etc.	€ 56.000

Evaluatie alle subsidies sociaal domein

Er kan gekozen worden uit 3 verschillende opties of alle opties kunnen worden gekozen:

1. Per 2026 10% te korten op alle subsidiebedragen in de structurele subsidieregeling 'ondersteunen basisinfrastructuur SD'.
2. Niet ieder jaar indexeren, maar eens per 5 jaar met het gemiddeld indexatiecijfer van de afgelopen 5 jaar.
3. Een maximaal beschikbaar subsidiebedrag van bijv. €75.000,- voor de subsidieregeling 'Stimulering Maatschappelijke participatie'. Met het principe op = op en/of wie het eerst komt, wie het eerst maalt. Om te voorkomen dat er uitschieters komen binnen deze subsidieregeling.

Subsidiebeleid: Subsidie per lid /subsidie sportclubs

Er loopt een onderzoek dat in de afrondende fase zit. Mogelijk dat hier nieuwe inzichten komen over de manier waarop zij de subsidie aan deze clubs kunnen verstrekken. Een optie is om bij culturele verenigingen geen subsidie meer te verstrekken aan de volwassen leden, alleen aan jeugdleden zoals bij sportverenigingen. Een andere mogelijkheid is om 10% te korten op alle subsidies voor sport en cultuur.

Subsidiëring op doel

De huidige prestatiecriteria voor het toekennen van een subsidie kunnen scherper worden geformuleerd. Dit leidt enerzijds niet tot een vermindering van kosten, maar kan anderzijds wel de maatschappelijke opbrengst vergroten bij inzet van gelijk gebleven subsidiemiddelen. Het vergt daarentegen een grotere ambtelijke inzet, gezien het feit dat een strengere controle nodig is op de beoordeling en verantwoording van de subsidies. Hier is wel een financiële besparing te behalen in het geval blijkt dat subsidie bij sommige partijen deels kan worden teruggevorderd of gekort. Verder dient hiervoor de communicatie en afstemming met verenigingen of stichtingen bij een subsidieaanvraag te worden geïntensiveerd.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
11.3 + 11.6	Versoberingen muziekonderwijs en verenigingen	€ 6.000

Op dit moment loopt een onderzoek naar hoe efficiënt het muziekonderwijs momenteel geregeld is. Op dit moment krijgen harmonieën/fanfares ieder € 8.800,- (4 keer) per stichting. Daarnaast krijgt de stichting Muziekonderwijs € 19.168, -. Dit maakt een totaal van € 54.764, -. Dit wordt in 2024 gebruikt voor 83 leerlingen in het muziekonderwijs. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek zou de subsidiesystematiek (huidig budget van afgerond € 55.000, - aan subsidie) aangepast kunnen worden om zo besparingen te realiseren. We verwachten dat er wel een besparing mogelijk is, maar we kunnen niet vooruitlopen op de uitkomsten van het onderzoek.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
21.3	Aflopen onderhoudskosten oude afgeschreven wmo voorzieningen	€ 1.600

Hulpmiddelen verstrekken we in bruikleen, deze hebben een technische en een economische levensduur. Na de 7 jaar betalen we nog onderhoudskosten om de inwoner te voorzien van een veilig en betrouwbaar hulpmiddel. In april hebben wij een opschoon actie gehouden. Mensen die intramuraal bij Dichterbij wonen en die langer dan 7 jaar een voorziening vanuit de Wmo hadden, zijn in eigendom versterkt geworden omdat deze al afgeschreven was. Deze actie is al afgerond. Jaarlijks besparen we 1.600 euro.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
21.7	WMO-beleid inzake veiligheidsnormen aanpassen in lijn met bouwbesluit, mbt trapliften	€ 10.500

Vanuit de Wmo 2015 kunnen we bij bepaalde problemen inzake het 'normale' gebruik van een woning van een inwoner compenseren. Aanpassen van de voorwaarden voor de aanleg van trapliften kan tot gevolg hebben dat veel aanvragen niet gehonoreerd worden.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
30.13	Vrijvallen werkbudget toegang en eerstelijnsvoorzieningen	€ 66.500

Voor zover geen verplichtingen zijn aangegaan, zou besloten kunnen worden om het werkbudget economie te verlagen of op te heffen.

Inkomsten verhogen

Er zijn vooralsnog geen voorstellen ten behoeve van het verhogen van de inkomsten binnen dit programma.

4.7 DUURZAAMHEID

Omdat binnen het programma Duurzaamheid voornamelijk gewerkt wordt met incidentele budgetten ontvangen vanuit specifieke uitkeringen is er nagenoeg geen sprake van structurele budgetten waarop structureel bespaard kan worden. Derhalve zijn er binnen dit programma geen voorstellen/mogelijkheden om uitgaven te verminderen dan wel inkomsten te verhogen.

CONCEPT

4.8 RUIMTELIJKE ONTWIKKELINGEN EN WONEN

Binnen dit programma zijn de mogelijkheden tot structurele besparingen beperkt. De gemeente heeft de wettelijke verplichting om aanvragen voor ruimtelijke ontwikkelingen/bouwplannen in behandeling te nemen. Hieronder volgt een nadere toelichting op de overwegingen die gemaakt kunnen worden binnen dit programma.

Voorrang geven aan bouwplannen die voldoen aan de woonvisie

Op dit moment wordt ieder initiatief serieus bekeken. Aan de voorkant wordt getoetst of het initiatief levensvatbaar is (onder andere via de Omgevingstafel), al voldoende rijp is voor daadwerkelijke behandeling, enzovoort. Dit wordt gedaan uit hoofde van dienstverlening. Iedere initiatiefnemer (klein of groot) is voor ons belangrijk. Uit hoofde van het aanjagen van de woningbouw is er eind 2022 besloten om voor de duur van twee jaar (2023/2024) financiële middelen beschikbaar te stellen voor het aantrekken van extra formatie (32 uur bij zowel Omgevingsloket als Ruimtelijke Ordening). Deze is ook als zodanig ingevuld. Het budget is eind 2025 op.

Er zijn verschillende mogelijkheden om plannen in behandeling te nemen:

1. Het prioriteren van initiatieven c.q. voorrang geven aan (grootschalige) ontwikkelingen die in lijn liggen met de woonvisie
2. Stoppen met het in behandeling nemen van postzegelplannen
3. Niets veranderen

Ad 1: prioriteren initiatieven

Op dit moment worden alle initiatieven opgepakt (dit is mogelijk gemaakt door het beschikbaar stellen van extra middelen). Hiermee wordt er uitvoering gegeven aan de afspraken die zijn gemaakt in zowel het coalitieakkoord als de toekomstvisie. Het prioriteren van (of voorrang geven aan) aanvragen levert geen besparing op. Immers je pakt nog steeds alle aanvragen op alleen in een andere volgorde. En indien een initiatiefnemer die achter in de prioritering wordt geplaatst ervoor kiest om een formele aanvraag in te dienen dan schiet automatisch naar voren omdat je dan wettelijk verplicht bent om te behandelen.

Daarnaast worden juist voor grote ontwikkelingen ook een beroep gedaan op andere onderdelen van onze organisatie zoals communicatie en financiën.

Ad 2: stoppen met behandeling postzegelplannen

Wettelijk gezien is de gemeente verplicht om iedere vergunningsaanvraag in behandeling te nemen. Hier zit derhalve geen ruimte in. De ruimte zou mogelijk kunnen zitten in het voortraject; hoeveel tijd en aandacht willen we steken in de informatievoorziening en het vooroverleg. Het is natuurlijk mogelijk om een soort van gradatie vast te stellen waaruit duidelijk wordt wat een postzegelontwikkeling is en wat niet. Vervolgens kan er gekozen worden om voor deze postzegelontwikkelingen geen vooroverleg/informatieverzoeken meer te doen en uitsluitend te verwijzen naar online documentatie. Of hiermee daadwerkelijk een besparing gerealiseerd zal worden valt bezien. Het stoppen met een vooroverleg betekent in theorie een besparing. Daarentegen is het risico op formele aanvragen met een slechte onderbouwing groter (een formele aanvraag moet in behandeling genomen worden). Deze aanvragen kosten dan weer meer tijd (met het risico op het niet halen van wettelijke termijnen).

Ad 3: niets veranderen

De bestaande situatie laten voortbestaan. Met kanttekening dat het extra budget eind 2025 op is. En indien er geen nieuw budget is/komt voor extra capaciteit (bij Omgevingsloket en RO) projecten getemporeerd worden of on-hold gezet worden. Dit heeft gevolgen voor de snelheid van realisatie van woningbouw in onze gemeente.

Uitgaven verminderen

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
30.13	Vrijvallen structureel budget volkshuisvesting	€ 24.348

Voor zover geen verplichtingen zijn aangegaan, zou besloten kunnen worden om het werkbudget te verlagen of op te heffen.

Inkomsten verhogen

Er zijn vooralsnog geen voorstellen ten behoeve van het verhogen van de inkomsten binnen dit programma.

4.9 DIENSTVERLENING

In financiële omvang is dit het kleinste programma. De mogelijkheden tot verlagen van de uitgaven dan wel het verhogen van de inkomsten zijn zeer beperkt binnen dit programma. Derhalve zijn er vooralsnog geen voorstellen opgenomen.

CONCEPT

4.10 BESTUUR EN ORGANISATIE

Uitgaven verminderen

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
5.3	Budget rekenkamer	€ 5.000

Aanpassing budget rekenkamer.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
10	Datagedreven werken inleveren vacature ruimte (va 2027)	€ 70.000

Datagedreven werken stelt onze gemeente in staat om snellere en proactieve dienstverlening te leveren en beleidsontwikkeling te optimaliseren. Door data te gebruiken en te delen, kunnen we transparanter opereren en beter verantwoording afleggen. Tevens zijn er wettelijke verplichtingen en Europese richtlijnen (denk aan Woo en Europese AI Act). Het inleveren van de vactureruimte levert een verlies van strategisch inzicht en sturing op data op. We lopen het risico dat we minder snel mee kunnen gaan op het gebied van technologie. Idem dito voor implementatie digitale regelgeving. Door enerzijds wel de regelgeving verplichtingen te hebben en anderzijds minder capaciteit te hebben, zullen er mogelijk externe kosten gemaakt worden om de landelijke en Europese verplichtingen te halen.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
30.1	Efficiëntere bestuursondersteuning: aanpassen taken en toevoegen griffie ondersteuning aan bestuursondersteuning (va 2027)	€ 30.000

Door het samenvoegen van de ondersteuning van de raad (griffie ondersteuning) en ondersteuning van het college van b&w ontstaat een synergievoordeel in bestuursondersteuning. Derhalve kan na natuurlijk verloop vanaf 2027 een besparing gerealiseerd worden.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
	Gemeenterubriek, Omokrant, gemeentegids stoppen (geprinte communicatie zoveel mogelijk vervangen door digitale communicatie)	€ 35.000

Als gemeente staan we in goed contact met onze inwoners en ondernemers, fysiek en digitaal. We kunnen de geprinte communicatie vervangen door digitale communicatie. Denk aan: het vervallen van de gemeenterubriek in de Maas en Niersbode, de gemeentegids, OMOkrant. Voorwaarde is dat de digitale alternatieven perfect worden ingezet door middel van een volwaardig contentbeheer. Een risico blijft aanwezig (bij zowel fysiek als digitaal) dat doelgroepen uitingen missen (bijv. digitaal minder vaardig zijn of beperkter gebruik maken van digitale kanalen). Voor wat betreft de officiële bekendmakingen kunnen inwoners zich abonneren op overheid.nl (berichten in uw buurt). Op deze manier blijven zij altijd op de hoogte van bekendmakingen rondom hun (zelfgekozen) adres. De overgang naar digitale communicatie zal circa € 35.000 zijn.

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
	Afslanking communicatie inzet. Kiezen voor beperktere ondersteuning: meer focus op woordvoering (incl pers), algemene communicatie, crisiscommunicatie	€ 70.000

De meest slanke vorm van communicatie houdt in dat de communicatie volledig in de lijn (bij een beleidsmedewerker, projectleider) wordt belegd. Communicatie is dan alleen inzetbaar voor woordvoering (pers, ondersteuning van het college) en crisiscommunicatie/veiligheidsregio. Dit betekent dat medewerkers van andere teams, met veelal geen vakkennis over communicatie, verantwoordelijk zijn voor veelvoorkomende communicatietaken en de uitvoering daarvan. De huidige formatie van het team is 2,34 fte advieskracht en 0,67 fte ondersteuning. Uitgaande van alleen crisiscommunicatie ondersteuning en woordvoering kan een besparing van 1 fte gerealiseerd worden. Wanneer communicatie volledig in de lijn belegd wordt, zal er geïnvesteerd moeten worden in opleiding (met benodigde tijd). De besparing weegt niet op tegen de nieuwe lasten (tijdsbesteding en communicatieopleiding door teams zelf).

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
	Verminderen fte wethouders (indicatie)	€ 100.000

Inkomsten verhogen

Er zijn vooralsnog geen voorstellen ten behoeve van het verhogen van de inkomsten binnen dit programma.

4.11 GEMEENTEFINANCIËN

Uitgaven verminderen

Er zijn vooralsnog geen voorstellen ten behoeve van het verlagen van de uitgaven binnen dit programma.

Inkomsten verhogen

Ref nr	Omschrijving	Indicatief bedrag
1.1a2	Verhoging OZB gemiddelde Limburg (niet-woningen)	€ 1.269.000
1.1a2	Verhoging OZB gemiddelde Limburg (woningen)	€ 746.000

De OZB-belasting is opgedeeld in twee categorieën, te weten woningen en niet woningen, waarbij de niet woningen er een gebruikers en eigenaarsdeel belast wordt. In benchmarks worden de eigenaars en gebruikerstarieven van niet woningen doorgaans bij elkaar opgeteld om makkelijker vergelijkingen te kunnen maken (niet alle gemeente kennen dit onderscheid).

Het Gennepse OZB tarief voor niet woningen ligt circa 98% lager dan het gewogen (op basis van het aantal inwoners per gemeente) tarief in Limburg (0,3282% vs 0,6486%). Een (stapsgewijze) verhoging richting het Limburgs gemiddelde betekent een potentiële stijging van de inkomsten met € 1.269.000.

Wanneer we kijken naar het OZB-tarief voor woningen dan ligt het Gennepse tarief circa 28% lager dan het gewogen gemiddelde Limburgse tarief (0,0995% vs 0,1270%). Een (stapsgewijze) verhoging richting het Limburgs gemiddelde betekent een potentiële stijging van de inkomsten met € 746.000.

Eenzelfde vergelijking met het gewogen landelijk gemiddelde laat zien dat het Gennepse OZB tarief voor niet woningen 70% lager ligt. Voor woningen ligt het Gennepse OZB tarief nagenoeg gelijk met het landelijk gemiddelde. Een stijging van het OZB-tarief voor niet woningen naar het landelijk gemiddelde levert een potentiële stijging van de inkomsten op van €910.000.

De OZB is een algemeen dekkingsmiddel. Op dit moment is er geen norm voor maximale stijging op gemeentelijk niveau. Er zijn wel voornemens om dit in de toekomst (opnieuw) in te voeren. Dit is een risico voor de toekomst.

Wel wordt er in de toekenning van de Algemene uitkering rekening gehouden met/ een korting aangebracht voor de potentiële belastingopbrengsten welke een gemeente kan realiseren. De tarieven die hiervoor worden gehanteerd sluiten grotendeels aan bij de landelijke gemiddelde tarieven. Dus met name voor de niet woningen doen we onszelf hierbij te kort.

5 Bijlage

5.1 SCHEMATISCH OVERZICHT VOORSTELLEN

Inkomsten

Samenvatting geselecteerde voorstellen Ruimte voor ambities fase 2						
			Waarden			
Inkomsten / Uitgaven	Prog	Omschrijving	Som van Exploitatie 2026	Som van Exploitatie 2027	Som van Exploitatie 2028	Som van Exploitatie 2029
☒ Inkomsten	☒ 3	Verhoging toeristenbelasting naar gemiddelde Nederland	1.817.000	1.817.000	1.817.000	1.817.000
	Totaal 3		1.817.000	1.817.000	1.817.000	1.817.000
	☒ 11	Verhoging OZB gemiddelde Limburg (woningen)	746.000	746.000	746.000	746.000
		Verhoging OZB gemiddelde Limburg (niet woningen)	1.269.000	1.269.000	1.269.000	1.269.000
	Totaal 11		2.015.000	2.015.000	2.015.000	2.015.000
Totaal Inkomsten			3.832.000	3.832.000	3.832.000	3.832.000

Uitgaven*

Samenvatting geselecteerde voorstellen Ruimte voor ambities fase 2						
			Waarden			
Inkomsten / Uitgaven	Prog	Omschrijving	Som van Exploitatie 2026	Som van Exploitatie 2027	Som van Exploitatie 2028	Som van Exploitatie 2029
☒ Uitgaven	☒ 1	Aanpassen fte BOA van 3,28 fte naar 2,0 fte	70.000	70.000	70.000	70.000
	Totaal 1		70.000	70.000	70.000	70.000
	☒ 2	Keuzemogelijkheid 1: technische staat van openbare ruimte naar beneden laten bijstellen van B naar C niveau (reductie van 30% van onderhoudsactiviteiten)	100.000	100.000	100.000	100.000
		Keuzemogelijkheid 2: minimaal technisch onderhoud uitvoeren de komende 4 jaar	250.000	250.000	250.000	250.000
		Of: maaibeheer onderbrengen bij Buitenwerk, eenmalig maaivoertuig aanschaffen	50.000	50.000	50.000	50.000
		Stoppen met indexatie bestek Buitenwerk	50.000	50.000	50.000	50.000
	Totaal 2		450.000	450.000	450.000	450.000
	☒ 3	Bijdrage centrummanagement	10.000	10.000	10.000	10.000
		Keuzemogelijkheid 1: vrijvallen structureel budget economie	42.000	42.000	42.000	42.000
		Scenario geen ondersteuning evenementen	78.000	78.000	78.000	78.000
		Terugbrengen aantal markten	3.000	3.000	3.000	3.000
	Totaal 3		133.000	133.000	133.000	133.000
	☒ 4	Meer ondersteuning in het speciaal onderwijs (meer remedial teaching)	40.000	40.000	40.000	40.000
	Totaal 4		40.000	40.000	40.000	40.000
	☒ 5	Besparing budget monumenten ivm onderuitputting	5.000	5.000	5.000	5.000
		Heroverwegen commissie kunst in de openbare ruimte	8.000	8.000	8.000	8.000
		Keuzemogelijkheid 2: vrijvallen structureel budget combinatiefunctionaris	124.000	124.000	124.000	124.000
		Regionale omroep	11.000	11.000	11.000	11.000
		Schrappen, in stand houden, verlagen bedrag leden (jeugd en volwassenen) sport en cultuur	15.000	15.000	15.000	15.000
	Totaal 5		163.000	163.000	163.000	163.000

Samenvatting geselecteerde voorstellen Ruimte voor ambities fase 2						
			Waarden			
Inkomsten / Uitgaven	Prog	Omschrijving	Som van Exploitatie 2026	Som van Exploitatie 2027	Som van Exploitatie 2028	Som van Exploitatie 2029
	6	Aflopen onderhoudskosten oude afgeschreven wmo voorzieningen	1.600	1.600	1.600	1.600
		Diagnostisch onderzoek goedkoper	7.500	7.500	7.500	7.500
		Keuzemogelijkheid 1: afschaffen aanvullende draagkrachtregel bijzondere bijstand	15.000	15.000	15.000	15.000
		Keuzemogelijkheid 2: Toeslag verlagen individuele inkomenstoeslag	53.050	53.050	53.050	53.050
		Keuzemogelijkheid 2: vergoeding inrichtingskosten intrekken	16.500	16.500	16.500	16.500
		Keuzemogelijkheid 3: referteperiode verlengen van 3 naar 5 jaar, individuele inkomenstoeslag	-	-	-	-
		Keuzemogelijkheid 3: vrijvallen structureel budget toegang en eerstelijnsvoorzieningen	66.500	66.500	66.500	66.500
		Korten en minder frequente indexatie subsidies verbonden partijen sociaal domein, sport, kunst en cultuur, etc.	56.000	56.000	56.000	56.000
		minder inzet kwaliteitsmedewerker wmo ivm inzet Zorgned	30.000	60.000	60.000	60.000
		Optie 1: geen toekenning aanvragen jeugdfonds sport en cultuur	35.000	35.000	35.000	35.000
		Optie 2: geen toekenning aanvragen Stichting Leergeld de Stuwwal (schoolspullen voor kinderen)	33.000	33.000	33.000	33.000
		Optie 2: Norm verlagen (nu 110%) naar 101% individuele inkomenstoeslag	33.600	33.600	33.600	33.600
		Optie 3: schrappen regeling kledingpakketten voor kinderen	9.145	9.145	9.145	9.145
		Optie 3: Verlagen minimanorm naar 101%	60.000	60.000	60.000	60.000
		Optie 4: schrappen regeling zwemvaardigheid	24.355	24.355	24.355	24.355
		Optie 5: schrappen regeling kledingdag voor volwassenen	14.000	14.000	14.000	14.000
		Optie 6: geen toekenning aanvragen Volwassenenfonds sport en cultuur	12.000	12.000	12.000	12.000
		Scootmobielen/driewielen/etc pools in kernen				
		Stoppen met bijzondere toegang jeugd (segment 1)		12.000	12.000	12.000
		Stoppen met individuele vergoeding mobiliteit jeugd	6.000	6.000	6.000	6.000
		Trapsgewijs afschaffen wijk- en dorpsbudgetten	13.650	27.300	45.500	45.500
		Versoberingen muziekonderwijs en verenigingen	6.000	6.000	6.000	6.000
		WMO beleid inzake veiligheidsnormen aanpassen in lijn met bouwbesluit	10.500	10.500	10.500	10.500
	Totaal 6		503.400	559.050	577.250	577.250

Samenvatting geselecteerde voorstellen Ruimte voor ambities fase 2						
			Waarden			
Inkomsten / Uitgaven	Prog	Omschrijving	Som van Exploitatie 2026	Som van Exploitatie 2027	Som van Exploitatie 2028	Som van Exploitatie 2029
	8	Keuzemogelijkheid 1: stoppen met het in behandeling nemen van postzegelplannen	-	-	-	-
		Keuzemogelijkheid 2: prioriteren van binnenkomende aanvragen cq voorrang geven aan voor de gemeente belangrijke projecten	-	-	-	-
		Keuzemogelijkheid 3: situatie houden zoals die nu is	-	-	-	-
		Keuzemogelijkheid 4: vrijvallen structureel budget volkshuisvesting	24.348	24.348	24.348	24.348
	Totaal 8		24.348	24.348	24.348	24.348
	10	Budget rekenkamer	5.000	5.000	5.000	5.000
		Datagedreven werken inleveren vacature ruimte		70.000	70.000	70.000
		Efficiëntere bestuursondersteuning: aanpassen taken en toevoegen griffie ondersteuning aan bestuursondersteuning		30.000	30.000	30.000
		Gemeenterubriek, Omokrant, gemeentegids stoppen	35.000	35.000	35.000	35.000
		Kiezen voor beperktere ondersteuning: meer focus op woordvoering (incl pers), algemene communicatie, crisiscommunicatie	70.000	70.000	70.000	70.000
		Verminderen fte wethouders (indicatie)	100.000	100.000	100.000	100.000
	Totaal 10		210.000	310.000	310.000	310.000
Totaal Uitgaven			1.593.748	1.749.398	1.767.598	1.767.598
Eindtotaal			5.425.748	5.581.398	5.599.598	5.599.598

* Gemakshalve zijn de bedragen per programma en in totaal opgeteld. Bij sommige voorstellen is er echter sprake van keuzeopties (of/of), derhalve valt de maximale totale verlaging van uitgaven lager uit.

CONCEPT

CONCEPT

CONCEPT

